

Sabima kartleggingsnotat 33, 2022

Kartlegging av dag-/nattsommerfugler ved Virvatnet i Rana kommune

Av Annette Sønvisen

Kartlegging av dag-/nattsommerfugler ved Virvatnet

Formålet med prosjektet er å få kartlagt forekomst av dag- og nattsommerfugl i et område langt og høgt til fjells som er lite kartlagt. Det er gjort lite arbeid på dette i fjellområder i Nordland. Det har over flere år vært fast tur inn i området av lokal zoologisk og ornitologisk forening, hvor det er registrert mye aktivitet av dag/natt sommerfugl. Spesielt i tilknytning til veldig blomsterrike enger og myrer. Samtaler med Helgeland museum - avdeling Rana, viste at de og er veldig interesserte i at det blir gjort feltarbeid på insekter i dette området.

Vi hadde en forhåpning om at vi skulle få gjennomført feltarbeid gjennom hele sesongen fra mai til september. Dette viste seg å bli særdeles vanskelig for sesongen 2022. Våren kom ekstremt seint i fjellet i år, og det var ikke mulig å komme seg inn i området før 24.juni. på grunn av store snømengder.

Fangst ble gjort i ett område på Radius +-500m mellom Virvasshytta og Virvasstua hvor det er både myrområde, frodig fjellbjørkeskog og sørvendt kalkkrikli. Fangst ble gjort med håv, vinfeller, lysfelle (kan brukes fra april til ca. 20.mai, videre fra ca. 25.juli og ut høsten)

All fangst er levert Helgeland museum -avdeling Rana, hvor Stig Lundmo har artsbestemt det som er samlet inn. Innsamlet materiale er deponert ved museet.

Alle observasjoner er lagt ut på artsobservasjoner.no

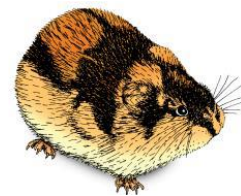
Emneord: Dagsommefuger, Nattsommerfugler, Lepidoptera, Virvatnet, Rana

Feltsesongen 2022

Feltsesongen 2022 ble her i nord av det særdeles begredelige slaget.

Våren kom ekstremt seint i fjellet, og det ble aldri bedre. Juli måned ble her den våtteste og kaldeste som er registrert. I Virvatnet var været i juli for det meste regn og med en snitt temperatur på 10 grader (ref.YR.no). Dette gir ikke gode forhold for sommerfuglfangst som bør skje med en døgntemperatur på over 12 grader. August ble absolutt ikke bedre og den første frostnatta kom tidlig i august.

Dette gjør at prosjektet ble veldig amputert i forhold til det vi hadde sett for oss.

Vi kan opplyse om at museet heller ikke fikk gjennomført mye av sine planlagte fangster i feltsesongen på grunn av det dårlige været.

Vår plan videre i forhold til prosjektet, er at siden vi nå har anskaffet lysfelle og diverse fangstutstyr, vil vi fortsette feltarbeidet i 2023. Forhåpentlig vil værforholdene bli bedre neste feltsesong!

Felthelg i Virvatnet 24-26.juni

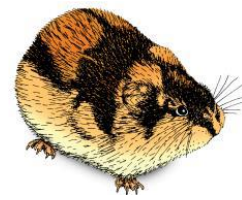
Det var ikke mulig å komme seg innover til Virvatnet før denne helga på grunn av store snømengder i fjellet. Veien innover til dammen i Virvassåga ble fri for snø samme uke. Når vi da først kom oss innover så vi jo at våren knapt nok var kommet. Det var mye snø, ekstreme mengder smeltevann og det meste var områder der snøen nettopp var blitt borte. (se bilde)

Det var svært lite planter som var begynt å spire, og dermed lite planter i blomst. En god indikator for hvor langt våren er kommet i området er fjellpestrot *Petasites frigidus*, som ofte kan være avblomstret eller i blomst på denne tiden. I år var den knapt kommet opp av jorda. Været denne helga var sol, vindstille og veldig varmt. Det ble målt +26 grader i skyggen lørdags morgen kl. 09. Fangsten som ble gjort disse dagene var ved hjelp av vinfeller og håv. Så langt ut i juni er det for lyst for lysfelle.

Det ble gjort observasjoner av flere sørgekåper og neslesommerfugler. Observasjon av flere blåvinger og perlemorvinger som vi dessverre ikke fikk fanget og artsbestemt.

Bildet viser myr-området som ved et normalår ville vært frodig og full av liv på denne tiden.

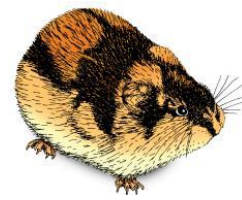
Felthelg i Virvatnet 22-23 juli 2022

Dårlig vær i juli gjorde at det ikke ble tur innover igjen før i slutten av mnd. Været i løpet av disse fangstdagene var litt ustabil, vind, regnbyger, sol, vind, med temperatur 5-12 °C i løpet av døgnet. Det ble satt opp vinfelle og lysfelle og håvet. Resultatet var varierende. Ingen fangst i lysfellen. Det var ennå lyst om natta så effekten av lysfelle var kanskje ikke den beste. Det meste av fangstmaterialet ble tatt på håving.

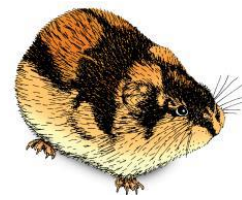

Brunflekket perlemorvinge, Boloria selene

Litt bilder av vegetasjon i området og hvor langt i blomstringa naturen var kommet denne helga i slutten av Juli.

Litteratur:

Fältnyckeln, Dagfjärilar. ArtDatabanken, SLU 2006

Andre ressurser:

Helgeland museum, avdeling Rana ved; Stig Lundmo

Artsliste Virvassdalen 2022.

Sommerfugler:

- Aglais urticae* (Linnaeus, 1758) - neslesommerfugl
Ancylis unguicella (Linnaeus, 1758) – røsslingsigdvikler
Boloria selene (Denis & Schiffermüller, 1775) - brunflekket perlemorvinge
Celypha lacunana (Denis & Schiffermüller, 1775) – olivenprydvikler
Entephria caesiata (Denis & Schiffermüller, 1775) - grå bergmåler
Macaria fusca (Thunberg, 1792) - pjuksmåler
Nemapogon cloacella (Haworth, 1828) – vedkjukemøll
Nymphalis antiopa (Linnaeus, 1758) - sørgekåpe
Perizoma albulata (Denis & Schiffermüller, 1775) – englundmåler
Phiaris schulziana (Fabricius, 1776) - lyngprydvikler
Xanthorhoe annotinata (Zetterstedt, 1839) – skogbåndmåler
Xanthorhoe decoloraria (Esper, 1806) – fiolett båndmåler
Xanthorhoe montanata (Denis & Schiffermüller, 1775) – hvit båndmåler
Yezognophos vittaria (Thunberg, 1788) – blek ringmåler

Plecoptera-steinflue- ubestemt

Psocoptera- støvlus -ubestemt

Elateridae- smeller -ubestemt

Div. ubestemte tovinger

Stig Lundmo, Helgeland museum avdeling Rana